

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษานำเสนอ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับวัยรุ่น
 - 1.1 ความหมายของวัยรุ่น
 - 1.2 ความต้องการของวัยรุ่น
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 ความหมายของพฤติกรรม
 - 2.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม
 - 2.3 พฤติกรรมเริ่มแรก
 - 2.4 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น
 - 2.5 พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่น
3. แนวคิดปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่น
 - 3.1 ปัจจัยด้านครอบครัว
 - 3.2 ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม
 - 3.3 ปัจจัยด้านทัศนคติของวัยรุ่น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น

1. ความหมายของวัยรุ่น

สุชา จันทร์เอยม (2536 : 136) กล่าวว่า วัยรุ่น ตรงกับคำว่า Adolescence ในภาษาอังกฤษ และมีรากศัพท์เดิมมาจากภาษาลาตินว่า Adolescence ซึ่งมีความหมายว่า เจริญเติบโตสู่วุฒิภาวะ ซึ่งการบรรลุถึงขั้นวุฒิภาวะจะรวมถึงทั้งการเจริญเติบโตทางร่างกายและการเจริญทางจิตใจด้วย กล่าวคือ จะต้องมีการพัฒนาการทั้ง 4 ด้านไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ดวงใจ กษานดิกุล (2536 : 43) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นว่า หมายถึง ช่วงชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ตามด้วยการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ และสังคม ซึ่งกระบวนการนี้จะสิ้นสุดเมื่อวัยรุ่นกลายเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถรับผิดชอบดูแลตนเองได้

โศภณี,เอสเคนวารี่ และคาร์ร (Kosky, Eshkevari & Carr. 1991 : 49-56) กล่าวว่า วัยรุ่นตามความหมายพจนานุกรมอังกฤษ คือ ระยะเวลาของการพัฒนามนุษย์ที่เกิดขึ้นระหว่างการเริ่มต้น

ของวัยรุ่นหนุ่มสาวและวัยผู้ใหญ่ เช่นเดียวกับ โรเจอร์ (Roger, 1991 : 49-56) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่น โดยพิจารณาจากเกณฑ์ทางด้านร่างกาย ช่วงอายุ และเกณฑ์ทางสังคม ซึ่งเกณฑ์ทางด้านร่างกายจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ 2 อย่างคือ เสียงเปลี่ยนโดยเด็กชายจะเสียงแตกห้าว เด็กหญิงจะมีเสียงแหลมขึ้น มีขนขึ้นตามที่ต่างๆ สัดส่วนของร่างกายเปลี่ยนแปลงไป เด็กหญิงเริ่มจะมีประจำเดือน และเด็กชายมีการหลั่งน้ำกามครั้งแรก ส่วนเกณฑ์ตามช่วงอายุนี้อาจจะไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง เพราะการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายของเด็กแต่ละคนเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นไม่พร้อมกัน

นอกจากนี้ สุชา จันทน์เอม (2536 : 136-138) กล่าวว่า วัยรุ่น คือ วัยย่างเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยถือเอาจากความพร้อมทางร่างกาย หรือภาวะสูงสุดขีดของร่างกายเป็นเครื่องตัดสิน ซึ่งในระยะนี้เป็นระยะร่างกายจะมีการเจริญเติบโตของระบบอวัยวะเพศและสามารถทำงานได้เต็มที่โดยได้แบ่งวัยรุ่นตามพัฒนาการและช่วงอายุดังนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายมาก ซึ่งมีช่วงเวลายาวนานประมาณ 2 ปี ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อ หญิงอายุ 13 – 15 ปี ชายอายุ 15 – 17 ปี มีความคิดหมกมุ่นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายทำให้อารมณ์แปรปรวน
2. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) เป็นวัยที่ยอมรับสภาพร่างกายที่เป็นหนุ่มเป็นสาวได้แล้วมีความคิดลึกซึ้ง จึงหันมาใฝ่หาอุดมการณ์และเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อความเป็นส่วนตัวของตนเองและพยายามเอาชนะความผูกพันเพราะกีดฟังกิจตามารดา มีความกระวนกระวายใจต่อคำพูดที่กล่าวออกไป ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หญิงจะมีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี และชายจะมีอายุระหว่าง 17 – 19 ปี
3. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 18 – 21 ปี ส่วนเด็กชายจะมีอายุระหว่าง 19-21 ปี การพัฒนาการของวัยรุ่นเริ่มเข้าสู่วุฒิภาวะอย่างสมบูรณ์ โดยจะมีการพัฒนาทางด้านจิตใจมากกว่าทางร่างกาย โดยเฉพาะเกี่ยวกับความนึกคิดและปรัชญาชีวิต เป็นเวลาของการฝึกอาชีพ ตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมและมีความสัมพันธ์แบบผูกพันแนบแน่น ลักษณะดังกล่าวอาจคาบเกี่ยวกันได้ในแต่ละช่วง

2. ความต้องการของวัยรุ่น

สุชา จันทน์เอม (2536 : 155) กล่าวว่า ความต้องการของวัยรุ่น คือ ความรู้สึกอยากได้ ซึ่งทำให้เกิดแรงผลักดัน แรงจูงใจ และก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ที่พยายามให้บรรลุถึงความมุ่งหมายของความต้องการ เช่นเดียวกับ สมเกียรติ เกิดจงรักษ์ (2540 : 130) ได้สรุปความสำคัญเกี่ยวกับความต้องการมนุษย์ดังนี้

- 2.1 มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอกันและไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยัง ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนอง

แล้วความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่กระบวนการนี้ไม่มีสิ้นสุดและจะเริ่มตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2.2 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป

2.3 ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองนั้นจะเป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรม

2.4 ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงจะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันทีสอดคล้องกับศรีเรื่อน แก้วกิงวาล (2540 : 70) สรุปความต้องการวัยรุ่นไว้ดังนี้

ความต้องการทางกาย เป็นความต้องการทางด้านปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เนื่องจากเป็นวัยที่เลี้ยงตนเองยังไม่ได้ ต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ตลอดเวลา วัยรุ่นจึงอยากได้รับความมั่นใจว่า เขาจะได้รับการเลี้ยงดู คุ้มครอง ป้องกันจนสามารถจะช่วยเหลือตัวเองต่อไปได้ ความต้องการทางด้านจิตใจ เป็นความต้องการที่มองเห็นไม่ได้ จับต้องไม่ได้ แต่ความต้องการแบบนี้มีส่วนสำคัญมาก จึงสรุปความต้องการทางด้านจิตใจของวัยรุ่นไทยไว้ดังนี้

1. ต้องการความรัก คือ อยากรักและอยากถูกรัก เช่น รักพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนฝูง รักเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น
2. ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่วนมากจะออกในรูปแบบกิจกรรมกีฬาหรือการบันเทิง
3. ต้องการความเป็นอิสระ ความต้องการอิสระนี้อาจจะแสดงออกมาในรูปแบบของการต่อต้านระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขัดขึ้น คือตั้งคำสั่งสอนของพ่อแม่หรือครูอาจารย์ ตลอดจนประเพณี วัฒนธรรม เป็นต้น
4. ต้องการได้รับการยกย่องต้องการมีชื่อเสียงคือ การให้สังคมชมเชย อยากเด่นอยากดัง เช่น อยากเป็นขวัญใจของโรงเรียน ความต้องการนี้บางครั้งอาจจะออกมาในรูปแบบนิสัยขบถของสังคม หากการพยายามทำดีแล้วไม่เป็นผล
5. ต้องการมีอนาคต คือ อยากให้ผู้ใหญ่นำทางว่าเขาควรจะยึดอาชีพอะไรในอนาคตที่เหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของเขา
6. มีอุดมคติสูง เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ทฤษฎีและยังไม่เคยออกไปประสบกับสภาพความเป็นจริง จึงอาจจะละเลยมองข้ามความเป็นจริงไปข้างจัดเป็นพวกอุดมคติ (Idealist) มากกว่ามุ่งไปในทางปฏิบัติจริง ๆ (Pragmatist)
7. ต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ ความต้องการนี้อาจจะรุนแรงและหาความพอใจโดยทางใดทางหนึ่ง เช่น อยากแต่งกายแปลก ๆ คำสมัยนิยม อยากมีเพื่อนต่างเพศ ฯลฯ

สุชา จันทน์เอม (2536 : 155) ยังได้แบ่งความต้องการของวัยรุ่นออกเป็น

1. ความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการได้รับอิสระ
3. ความต้องการที่จะหาเลี้ยงตนเอง
4. ความต้องการที่จะได้รับความนับถือจากสังคม
5. ความต้องการในปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่าวัยรุ่นนั้นมีความต้องการขั้นพื้นฐานทั่วไป แต่ยังมีความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคมเป็นความต้องการที่สามารถก่อให้เกิดปัญหาในตัววัยรุ่นได้ เพราะวัยรุ่นส่วนใหญ่ มักจะทำอะไรตามใจตนเอง ความต้องการของวัยรุ่นจึงเป็นส่วนสำคัญที่เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ได้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการ

1. ความหมายของพฤติกรรม

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรม ไว้หลายท่านดังต่อไปนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 768) ให้ความหมาย พฤติกรรมว่า การกระทำกิจกรรมต่างๆ หรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดและความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

เรไรชา วิหคโต (2540 : 5) ได้ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นผู้กระทำจะทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม และไม่ว่าการกระทำนั้นจะพึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ เช่นเดียวกับ กัมมชา สุวรรณแสง (2540 : 92) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรม คือ กิริยา อาการ บทบาท ลีลา ทำที่ การประพฤติ ปฏิบัติ การกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งใน 5 ทวาร คือ ส्रोตสัมผัส จักขุสัมผัส ชิวหาสัมผัส สัมผัสและทางผิวหนัง เป็นต้น สัมพันธ์กับความคิดของ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 5) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ ทั้งด้านกายกรรม วาจกรรมและมโนกรรม โดยรู้หรือไม่รู้สำนึก ทั้งที่สังเกตได้และไม่อาจสังเกตได้ นอกจากนี้ นันทยา คงประพันธ์ (2543 : 15) ได้ให้ข้อคิดว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลต่อสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด หรือมีสิ่งกระตุ้นต่างๆ โดยการกระทำนั้นเป็นไปอย่างรู้ตัว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้ตัว อาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ ถึงแม้บุคคลอื่นสามารถสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม แต่สามารถใช้เครื่องมือทดสอบได้

ในทำนองเดียวกับ ซิมบาโดว (Zimbardo. 1996 : 4) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นผลมาจากการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสถานการณ์ต่างๆ การกระทำของมนุษย์ดังกล่าวอาจสังเกตเห็นได้ชัดเจน ได้แก่ การกระทำทางกาย เช่น การยืน เดิน นั่ง นอนและ

การติดต่อกัน เช่นเดียวกับ ฮาร์วิส และสติเวิร์ท (Harris & Stewart. 1986 : 54) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง แนวทางในการแสดงออกอาจจะดีหรือเลว อาจจะเป็นที่ชื่นชอบหรือไม่ก็ได้ นอกจากนี้ เคแกน และซีแกล (Kagan and Segal. 1992 : 5-6) ได้อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมว่า พฤติกรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างมากมายที่เป็นการกระทำของร่างกายภายในแต่ละวัน โดยเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า เขี่ยตแชนขา แต่งตัว และกินอาหารเช้า ไม่เพียงแต่เท่านั้น ยังมีการกระทำอีกมากจนกระทั่งเรากลับไปที่เตียงนอน และนอนหลับ นั้นหมายความว่าตลอดวันหนึ่งที่ผ่านมาเราจะต้อง เดิน พุด เรียน ทำงาน เล่น หัวเราะหรือแม้แต่ร้องไห้

จากแนวความคิดของพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปความหมายของพฤติกรรมได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ ปฏิบัติหรือการแสดงออกของบุคคลที่มนุษย์ที่กระทำต้องมีสาเหตุและมีจุดมุ่งหมายในการกระทำนั้น และเป็นไปอย่างใคร่ครวญมาแล้วหรือเป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้ว่า ซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์หรือจากรายงานไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตเห็นได้หรือไม่

2. องค์ประกอบของพฤติกรรมของวัยรุ่น

พฤติกรรมของมนุษย์มีองค์ประกอบการเกิดพฤติกรรม ซึ่งพอลลูว์ได้ตั้งนิยามครอนบาค (Cronbach. 1972 : 68-70) ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่

1. มีเป้าหมายหรือความต้องการ (Goal)
2. มีความพร้อม (Readiness) เป็นระดับความสามารถที่จำเป็นในการกระทำเพื่อสนองความต้องการตน
3. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง เหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้งการ
4. การแปลความหมาย (Interpretation) เป็นการพิจารณาเพื่อหาวิธีการตอบสนองความต้องการ
5. การตอบสนอง (Response) เป็นการกระทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่พิจารณาตัดสินใจ
6. ผลที่เกิดขึ้น (Consequence) สิ่งที่ประจักษ์อาจสอดคล้อง (Confirm) หรือไม่สอดคล้อง (Contradict) กับการคาดหวังก็ได้
7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) เป็นกริยาที่เกิดขึ้นหลังจากไม่สอดคล้องกับความประสงค์ หรือความต้องการ จึงต้องกลับไปแปลความหมายใหม่เพื่อเลือกหาวิธีที่จะตอบสนองความต้องการได้ แต่ถ้าเห็นว่าเป้าหมายประสงคนั้นมันเกินความสามารถก็ต้องยอมเลิกความต้องการนั้นเสีย

นอกจากนี้ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540 : 53) ได้สรุปขั้นตอนของพฤติกรรมที่จะแสดงออกตามช่วงอายุตั้งแต่คลอดจนถึงวัยรุ่นไว้ดังต่อไปนี้

1. ขั้นแสวงหาความสุขจากอวัยวะปาก (Oral Stage) ช่วงนี้อายุโดยประมาณตั้งแต่คลอดจนถึง 18 เดือน ทารกมีความสุขในชีวิตโดยทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยปาก เช่น การดูด เตี้ยวกัด ผู้ที่มีพัฒนาการขั้นนี้ไม่สมบูรณ์ในช่วงวัยนี้ เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ก็ยังคงแสวงหาความสุขด้วยปากอีก เช่น การชอบกินจุบจิบ ชอบพูดคุ้ย ชอบนินทา ชอบสูบบุหรี่ ฯลฯ

2. ขั้นแสวงหาความสุขจากอวัยวะทวารหนัก (Anal Stage) ช่วงอายุโดยประมาณตั้งแต่ 18 เดือน ถึง 3 ปี เป็นช่วงที่ทารกหาความสุขโดยทำกิจกรรมที่ใช้ทวารหนัก หากช่วงเวลานี้มีพัฒนาการไม่สมบูรณ์ทารกนั้นจะโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพเป็นคนเจ้าระเบียบ จู้จี้พิถีพิถัน รักความสะอาดอย่างมาก

3. ขั้นแสวงหาความสุขจากอวัยวะเพศปรัภูมิ (Phallic Stage) ช่วงนี้อายุโดยประมาณตั้งแต่ 3 ถึง 6 ปี เด็กมีความพึงพอใจทำกิจกรรมที่เนื่องด้วยอวัยวะเพศ เช่น เล่นกับอวัยวะเพศของตน กิจกรรมนี้อาจทำให้พ่อแม่ตกใจ แต่เมื่ออายุผ่านพ้นไปแล้วเด็กก็เลิกเล่น เด็กหญิงชายที่ละเลิกการเล่นแบบให้ถูกแนวในระยะนี้ จะโตเป็นหญิงสาวชายหนุ่มที่นิยมแบบบทบาททางเพศตรงข้ามกับเพศทางกายจริงของตน

4. ขั้นแสวงหาความสุขจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว (Latency Stage) ช่วงนี้อายุประมาณ 6 – 11 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาพักพัฒนาทักษะใหม่ ระยะนี้เด็กเริ่มพัฒนาชีวิตสังคมนอกครอบครัว ดังนั้น จึงแสวงหาความพึงพอใจจากการติดต่อกับผู้คนรอบตัวและเพื่อนร่วมวัย ทั้งนี้สืบเนื่องจากการเรียนและเรียนบทบาททางเพศด้อยออกไปจากขั้นที่ 3 ข้างต้น

5. ขั้นแสวงหาความสุขจากแรงกระตุ้นหุติยภูมิทางเพศ (Genital Stage) เด็กอายุประมาณ 12 – 21 ปี ย่างเข้าสู่วัยรุ่นและเริ่มเป็นผู้ใหญ่ ลักษณะหุติยภูมิทางเพศบรรลุวุฒิภาวะสมบูรณ์ทำงานได้เต็มที่ เด็กทั้งสองเพศมีความพอใจคบหาสมาคม รักใคร่ผู้พันกับเพื่อนต่างเพศ ขณะเดียวกันก็พยายามประพฤติดนให้สมบทบาททางเพศ โดยเลียนแบบคนเพศเดียวกันที่ตัวนิยม ระยะนี้มักเห็นแจ่มแจ้งว่าเด็กคนใดแสดงบทบาททางเพศผิดปกติ พวกนี้ได้แก่ผู้นิยมแสดงบทบาททางเพศตรงข้ามเพศจริงของตน อีกพวกหนึ่งคือเด็กที่ไม่มีเยื่อใยต่อทั้งใจบุคคลต่างเพศ หรือเป็นเด็กเลียนแบบบทบาททางเพศจากต้นแบบที่ผิด

ผู้มีอายุตอนปลายในขั้นตอนนี้ ถ้าไม่ติดพันกับการศึกษาหรือการเริ่มอาชีพแล้ว มักแสวงหาคูครองแต่งงานและมีครอบครัว สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ของวัยรุ่น เป็นผลมาจากลำดับขั้นของความต้องการที่จะแสดงออกทางเพศเนื่องจากแรงกระตุ้นหุติยภูมิทางเพศ โดยวิธีการเลียนแบบคนเพศเดียวกันที่เป็นตัวนิยมเพื่อเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อนของวัยรุ่น

มนุษย์มีพฤติกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะวัยรุ่น พฤติกรรมที่นับได้ว่ามีความสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาพและวัยเพื่อช่วยให้สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ การครองตนในวัยรุ่นเป็นเรื่องสำคัญมาก ชีวิตในวัยรุ่นเป็นช่วงที่เชื่อว่ามีมีความสำคัญต่อลักษณะการดำเนินชีวิต วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทางด้านร่างกาย อารมณ์และความนึกคิด มีปัญหาความเครียดทางอารมณ์ ดังนั้นวัยรุ่นที่มีการปรับตัวไม่ได้ จึงมีผลทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบน

3. พฤติกรรมเบี่ยงเบน

สุพัตรา สุภาพ (2540 : 130) กล่าวว่า สังคมมีการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอมนุษย์จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่ไม่เคยพบมาก่อน เพราะการเปลี่ยนแปลงไม่มีกฎเกณฑ์หรือกฎหมายใดสามารถกำหนดอย่างแน่นอนไว้ ถ้าเกิดปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ไม่ได้ ความไม่เป็นระเบียบจะเกิดขึ้น เช่นเดียวกับ เสรีน ปุณณะทิตานนท์ (2536 : 134 – 135) กล่าวว่า การเบี่ยงเบน คือ พฤติกรรมที่กลุ่มหรือสังคมเห็นว่าผิดไปจากบรรทัดฐานคนทั่วไป ก่อให้เกิดการต่อต้านและลงโทษผู้กระทำผิด การเบี่ยงเบนที่เห็นชัดสุดคืออาชญากรรมหรือ การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา เช่น ยาเสพติด การทะเลาะวิวาท การค้าประเวณี เป็นต้น การที่จะระบุว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน ไม่อาจจะระบุได้ตายตัว ทั้งนี้เพราะการกระทำอย่างหนึ่งสำหรับคนกลุ่มหนึ่งหรือยุคสมัยหนึ่งอาจเป็นการกระทำเบี่ยงเบน แต่อาจเป็นสิ่งยอมรับของคนอีกกลุ่มหนึ่งหรือยุคสมัยหนึ่ง

กล่าวได้ว่า ผู้เบี่ยงเบนคือใครนั้นยังไม่อาจกล่าวได้ แต่คนที่ทำผิดบรรทัดฐานทุกคนเป็นผู้เบี่ยงเบนหรือไม่ เราจะพบว่าเกือบทุกคนต้องเคยกระทำผิดกฎหมายมาบ้างไม่มากก็น้อย เช่น การกระทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน การหนีเรียน เทียวกลางคืน แต่การกระทำผิดดังกล่าวไม่ได้ทำให้ผู้กระทำผิดเบี่ยงเบนไปโดยอัตโนมัติ ฉะนั้น ปัจจัยที่กำหนดว่าใครเป็นผู้เบี่ยงเบนขึ้นอยู่กับสังคมหรือคนอื่น ๆ ในสังคมเป็นสำคัญ หมายความว่าบุคคลจะเป็นผู้เบี่ยงเบนต่อเมื่อถูกคนอื่น ๆ ในสังคมได้ตัดสินว่าเป็นผู้เบี่ยงเบน

โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Merton, 1976 : 145) ได้นำเอาทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐานมาอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบน ด้วยการอธิบายว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นผลของความไม่ประสานสอดคล้องกันในระหว่างเป้าหมาย ทางวัฒนธรรม หรือค่านิยมทางสังคมกับบรรทัดฐานหรือวิธีการที่สังคมกำหนดเพื่อปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นการที่คนเราไม่สามารถใช้วิธีการที่สังคมยอมรับและเห็นว่าเหมาะสมกันเป็นแนวทางไปสู่เป้าที่เราต้องการ ทำให้คนเหล่านั้นหันไปหาวิธีการอื่น ๆ ที่สังคมยอมรับ และ ยังชี้ให้เห็นว่าบุคคลจะมีการปรับตัวหรือมีวิธีการเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าวแตกต่างกันและ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนปรากฏออกมาหลายรูปแบบคือ

1. การปฏิบัติตาม (Conformity) เป็นการยอมรับปฏิบัติตามจุดหมายปลายทางและวิธีการสังคมกำหนด

2. แหวกแนว (Innovation) เป็นการปรับตัวแบบที่เน้นในเรื่องเป้าหมายของความสำเร็จ

3. เจ้าระเบียบพิธี (Ritualism) เป็นการปฏิบัติไปตามวิธีการที่สังคมกำหนดไม่ยอมยกทำอะไรที่ผิดไปจากระเบียบแบบแผนกฎเกณฑ์ที่วางไว้

4. หนีโลก (Retreatism) เป็นคนที่ไม่ยอมรับทั้งเป้าหมายชีวิตและวิธีการที่สังคมยอมรับจะสิ้นหวังหมดอาลัยตายอยาก

5. ทำทลาย (Rebellion) ไม่ยอมรับค่านิยมและวิธีการที่สังคมกำหนดแต่จะสร้างของตนเองขึ้น

สรุปได้ว่า ในการดำรงชีวิตนั้นการรับรู้ข้อมูลใหม่และการปรับเปลี่ยนแนวความคิดของบุคคลเกิดเพียงคู่ตลอดระยะเวลาการดำรงชีวิตซึ่งขึ้นอยู่กับความแตกต่างของแต่ละบุคคลและช่วงความต้องการของร่างกายตามพลังขับในตัว โดยส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับการเรียนรู้จากการสังเกตเพื่อเลียนแบบตอบสนองออกมาเป็นความต้องการของบุคคลแล้วจึงเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมาซึ่งเกิดจากแรงจูงใจที่ได้รับจากการเรียนรู้และทางสรีระเพื่อตอบสนองความต้องการภายในตัวบุคคลให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ถ้าตัวบุคคลหรือเยาวชนทำความดีหรือประพฤติตนตามบรรทัดฐานของสังคมแล้วเข้าใจว่าตัวเองไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ความซับซ้อนในกลุ่มของสังคม และในกลุ่มสมาชิกที่ซับซ้อนจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนนำมาสรุปเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นและปัจจัยที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นดังนี้

4. พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น

ได้มีนักวิชาการซึ่งสรุปพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น มีดังนี้

1. ประพฤติตนแกล้งบ่อยๆ เช่น ลักขโมย ไร่ที่อยู่ ดิตยาเสพติดให้โทษ
2. ประพฤติผิดปกติทางเพศ ตั้งครรภ์ ช่มชู้ การชอบเพศเดียวกัน
3. สติปัญญาดี แต่การเรียนตกต่ำ
4. มีอารมณ์ผิดปกติบ่อยๆ เช่น เศร้าซึม นอนไม่หลับ เบื่ออาหาร น้ำหนักลด

รู้สึกหลงลืมล้าสน

5. พยายามหนีสังคม ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยเป็นมาก่อน
6. ผิดปกติทางจิต เช่น หลงผิด ประสาทหลอน เห็นภาพและได้ยินเสียงแปลกๆ

พฤติกรรมเหล่านี้เป็นปัญหาในวัยรุ่น ก่อให้เกิดพฤติกรรมผิดระเบียบผิดกฎเกณฑ์ของสังคมต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาการประพฤติเกเรในวัยรุ่น ซึ่งจะนำไปสู่การกระทำความผิดของเยาวชน และการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ

(สุพจน์ จักขุทัพบย. 2521 : 5) ได้แก่

4.1 การกระทำผิดทางอาญา (Delinquency) การทำความผิดในลักษณะนี้ถือได้ว่าเป็นความผิดที่มีลักษณะรุนแรง เช่น การก่ออาชญากรรม การลักขโมย การเสพสิ่งเสพติด ฯลฯ ซึ่งความผิดเหล่านี้ กฎหมายจัดอยู่ในประเภทความผิดบางลักษณะในศาลคดีเด็กและ

เยาวชน และคณะกรรมการสหประชาชาติ (The United-Nations. 1952 อ้างถึงใน สุพัตรา สุภาพ. 2540 : 100 – 102) ได้ให้ข้อคิดในเรื่องเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่นกระทำผิด จากการศึกษาในประเทศเอเชียว่า สำหรับประเทศที่ด้อยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมีอาชญากรรมวัยรุ่นที่มีคดีอุกฉกรรจ์มักมีอยู่แต่ในตัวเมือง

4.2 การทำความเข้าใจในลักษณะของการประพฤติตนไม่สมควรแก่วัยและสภาพของเด็กนักเรียนและเยาวชน

กล่าวโดยสรุปแล้ว นักเรียนผู้ที่มีกิริยาวาจา ความประพฤติไม่สุภาพเรียบร้อย เล่นการพนัน เสพยาเสพติด เข้าไปในสถานที่อันไม่เหมาะสมหรือเที่ยวเตร่นอกบ้านในเวลาอันไม่สมควร และเป็นการกระทำความผิดที่มีบทลงโทษกำหนดไว้ ดังนั้น การไปใช้สถานบริการของเยาวชนในวัยนี้จึงจัดว่าเป็นความประพฤติที่ไม่สมควรแก่สภาพของวัย รัฐบาลปัจจุบัน ได้มีนโยบายกวดขันในการกระทำผิดลักษณะนี้โดยห้ามเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์เข้าไปในสถานบริการเด็ดขาดแต่ก็ยังมีบางแห่งที่ยังยินยอมให้เด็กเข้าไปใช้บริการได้เป็นจุดที่ทำให้ปัญหาดังกล่าวยังไม่หมดสิ้นไป

5. พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่น

ปัจจุบันได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการไว้หลายท่าน แต่ยังมีได้จำกัดความคำว่า พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยและได้รวบรวมและสรุปจากการศึกษาซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

จิราพร เขาวนัประยูร (2530 : 67) กล่าวว่า พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการดิสโก้เทค ผลเนื่องจาก ในสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป การรับเอาวัฒนธรรมตะวันตก มีสถานบริการดิสโก้เทคอย่างแพร่หลาย ได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์รวมของความเจริญทางด้านวัตถุในด้านต่างๆ และมีประชากรอาศัยกันอย่างหนาแน่น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับเยาวชนมีไม่เพียงพอ กลุ่มเด็กและกลุ่มวัยรุ่นจึงใช้สถานบริการดิสโก้เทคไว้เป็นแหล่งบันเทิงนาการและกิจกรรมที่ยอมรับความตึงเครียดการการแสดงออกของวัยรุ่น

สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการดิสโก้เทค คือ การที่กลุ่มวัยรุ่นเข้าไปใช้บริการสถานดิสโก้ เพื่อการเข้าไปแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น การดื่ม การเต้นรำ การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ

อลิสตา ชุชาติ และคณะ (2538 : 25-26) กล่าวว่า พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่น คือ ลักษณะวัยรุ่นไปเที่ยวด้วยกันเป็นกลุ่มประมาณ 4 - 5 คน มีการแต่งตัวในรูปแบบเดียวกัน เมื่อไปถึงสถานบริการจะยังไม่เข้าไปข้างในทันที แต่จะยืนกันเป็นกลุ่มก่อนก่อน วัยรุ่นทุกคนที่มาเที่ยวมาเพื่อหาความสำราญ ความสนุกสนานเป็นสำคัญ ต่างคนต่างใช้ชีวิตอิสระของตนได้มาแสดงออกด้วยอารมณ์ที่ตื่นเต้น ไม่สนใจใคร แต่ต้องได้รับความสนใจจากคนอื่น โดยการแสดงออกในการเต้นรำด้วยลีลาต่างๆ ที่คิดค้นเอาเองหรืออาจเลียนแบบดารานางที่เป็นที่

นิยมและเป็นที่รู้จัก เวลาที่สถานเริงรมย์เริ่มเปิดบริการจะพบว่า มีผู้ไปเที่ยวค่อนข้างน้อย หลังจากนั้นเวลาประมาณ 22.00-23.00 นาฬิกา จนเวลาเที่ยงคืน คนจะแออัดเบียดเสียดเต็มรำกัน ต่อมเหล้าหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือประเภทอื่นๆ สูบบุหรี่และใช้ยาเสพติดประเภทอื่นๆ บรรยากาศภายในของสถานที่เหล่านี้อบอวลไปด้วยควันบุหรี่ และอาการมีเมามา มีการแสดงออกของวัยรุ่นที่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมไทย

นันทยา คงประพันธ์ (2543 : 17) กล่าวว่า พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการ เป็นการเที่ยวของวัยรุ่นตามสถานบริการในเวลากลางคืนเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่ง และมักจะมองว่าเด็กคือตัวปัญหา แต่ปัญหาที่แท้จริงอาจจะไม่ใช่อยู่ที่ตัวของเด็กวัยรุ่นเพียงอย่างเดียว แต่พฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นนั้นอาจจะเป็นผลกระทบหรือผลพวงมาจากสาเหตุอื่นหรือปัญหาอื่น ก็อาจเป็นไปได้

จากบทสัมภาษณ์พบว่า พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการ หมายถึง ลักษณะการกระทำ กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อวัยรุ่นเข้าไปใช้บริการในสถานบริการ หรือหลายอย่างดังสามารถ นำมากล่าวได้ดังนี้ ลักษณะสถานที่ที่วัยรุ่นไปเที่ยว ช่วงเวลาที่วัยรุ่นไปเที่ยว ความถี่โดยเฉลี่ย ในการเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการเที่ยวแต่ละครั้ง บุคคลที่ไปเที่ยวสถานบริการกับวัยรุ่น วันที่ไปใช้บริการสถานบริการ รวมถึงอาการที่แสดงออกต่างๆ เช่น การดื่ม การรับประทาน การเดินร่า การพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ การฟังเพลง

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกของวัยรุ่นเกิดจากความต้องการของวัยรุ่นคือ ความต้องการมีอนาคต ต้องการมีความสำเร็จ วัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มสนใจอาชีพต่างๆ อยากรับผิดชอบ อยากพึ่งตนเองมีจุดมุ่งหมายในอนาคตมีการวางแผนว่าสำเร็จการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพอะไร ความต้องการแบบอย่างที่ดี แม้ว่าวัยรุ่นจะชอบความเป็นอิสระ แต่ก็ยังอยากได้คำแนะนำจากผู้ใหญ่ที่ดี อยากเลียนแบบผู้ใหญ่ซึ่งจะเห็นได้จาก เด็กผู้ชายที่ต้องการ พ่อมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เด็กผู้หญิงก็ต้องการแม่ ดังนั้นผู้ใหญ่จึงต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ต้องคอยนำทาง คอยตักเตือนเมื่อเด็กทำผิด และให้รางวัลเมื่อทำดี ความต้องการของวัยรุ่นนั้นมีเพื่อตอบสนองแรงจูงใจ ความรู้ ความคาดหวังในสิ่งที่จะเกิดขึ้น พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการ จึงเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของวัยรุ่นที่แสดงออกเพื่อตอบสนองแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการของตัววัยรุ่น โดยไม่คำนึงถึงสังคม การจะเกิดพฤติกรรมนั้นจะมีตัวแปรที่เป็นปัจจัยก่อให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว อาจจะสรุปเป็นแนวคิดและปัจจัยที่ก่อให้เกิด พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่นดังนี้

แนวคิดปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่น

จากการสัมภาษณ์หัวข้อเรื่องกิจกรรมในด้านสังคม ทางเลือกที่ดีกว่าในสายตาของเยาวชน (อภิสลา ชูชาติ และคณะ. 2538 : 16) สรุปว่าสาเหตุสำคัญที่วัยรุ่นไปเที่ยวสถานบริการเนื่องจากสามารถเข้าไปใช้บริการได้ เพราะขาดการควบคุมทางกฎหมาย วัยรุ่นที่คิดสถานบริการเป็นผลมาจากความกดดันในครอบครัว เพื่อนชวนไปเที่ยวแล้วติดใจในแสงสี ความแปลกใหม่ ได้พบปะพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ จนสามารถก่อให้เกิดให้มีการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร รู้สึกคลายเครียด เป็นอิสระ ไม่มีความกดดัน บางคนทดลองใช้สิ่งเสพติด มีการทะเลาะวิวาท เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังสรุป สาเหตุที่วัยรุ่นไปเที่ยวสถานบริการติสโก้เพราะ

1. อยากทำตัวเป็นผู้ใหญ่
2. เลียนแบบวัยรุ่นทั่วๆ ไป
3. เพื่อเรียกร้องความสนใจจากพ่อแม่
4. อยากหาประสบการณ์
5. เพื่อนชักชวน
6. ไม่มีที่เที่ยวที่อื่นในตอนกลางคืน
7. ติสโก้เซคจัดรูปแบบภายในจูงใจบรรดาวัยรุ่น
8. ไม่อยากฟังเสียงพ่อแม่ทะเลาะกันหรือพ่อแม่ดุด่าตนเอง

สรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง เกิดความต้องการที่ผู้ใหญ่มองว่าเป็นเรื่องแปลก ไม่ถูกต้อง เกิดความขัดแย้งกัน ประกอบกับสังคมปัจจุบันรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น การเที่ยวเตร่ตามสถานบริการเป็นแฟชั่นที่วัยรุ่นนิยม และการควบคุมสภาพแวดล้อมภายในสถานบันเทิงโดยกฎหมายยังเข้าไปไม่ถึง วัยรุ่นจึงสามารถแสวงหาความต้องการทุกรูปแบบจากสถานบริการได้อย่างเสรี โดยคิดว่าการกระทำดังกล่าวเป็นทางออกของอารมณ์ที่ถูกต้อง โดยไม่ทราบถึงผลกระทบในด้านต่างๆ

สอดคล้องกับ นันทยา คงประพันธ์ (2543 : 17-18) กล่าวว่า จุดเริ่มต้นในการเที่ยวสถานบริการติสโก้เซคของวัยรุ่นสรุปได้มี 3 ลักษณะ คือ

1. เพื่อนชวน เพื่อนชวนเที่ยวในครั้งแรก เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบทำตามเพื่อน เมื่อเพื่อนชวนไปเที่ยวจึงไม่ขัด และวัยรุ่นนั้นไม่ชอบทำตัวแตกต่างจากกลุ่ม ดังนั้น เมื่อเพื่อนไปเที่ยวก็ร่วมไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพื่อนในโรงเรียนหรือเพื่อนบ้าน เมื่อเที่ยวครั้งแรก ก็ติดใจ ชอบ และเที่ยวต่อมาเรื่อยๆ แต่บางครั้งวัยรุ่นบางคนก็มีนิสัยชอบเที่ยวอยู่แล้ว

2. สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ วัยรุ่นหลายคนแยกตัวมาจากบ้าน จากครอบครัว เนื่องจากเหตุผลใดเหตุผลหนึ่ง เช่น เพื่อเข้ามาเรียนหนังสือ วัยรุ่น

เหล่านี้ มาพักอาศัยอยู่ตามหอพักหรือพักกับญาติ ทำให้มีอิสระในการใช้ชีวิต จึงมีพฤติกรรม การเที่ยวกลางคืนได้ง่าย

3. เหตุการณ์สำคัญในชีวิต ครั้งหนึ่งในชีวิตของวัยรุ่นถ้ามีเหตุการณ์บางอย่าง เกิดขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต หรืออนาคตของแต่ละคนได้ บางคนอาจได้รับผลกระทบ ในทางดี บางคนได้รับผลกระทบในทางไม่ดี โดยเฉพาะถ้าบุคคลนั้นขาดคนที่คอยให้ ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจหรือชี้แนะ อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ครั้งหนึ่งในชีวิตที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะ เรื่องที่ส่งผลด้านจิตใจ มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อบุคคลในทางลบมากกว่าทางบวก องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ ไม่สามารถแยกจากกันได้โดยเด็ดขาด แต่เป็นสิ่งที่เื้อดต่อกันที่มีผล ส่งเสริมให้มีการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่น ดังนั้นสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน สถานศึกษา ประกอบกับเหตุการณ์สะเทือนใจ ปัญหาครอบครัว ขาดการดูแลเอาใจใส่ ล้วนมีผลต่อการมี พฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการ จึงสามารถสรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเที่ยว ได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านครอบครัว

จิราพร เซวาน์ประยูร (2530 : 32) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและ สมาชิกในครอบครัวที่สมาชิกรักใคร่กันดีจะทำให้เด็กมีความสุขทั้งกายและใจ ในทางตรงกันข้าม บ้านที่มีลักษณะที่เรียกว่า "บ้านแตก" เช่น บิดามารดาแยกกันอยู่หรือบิดามีภรรยาหลายคน หรือ บิดาตีแม่เหล้า มารดาเล่นการพนัน เหล่านี้จะทำให้เด็กวัยรุ่นขาดความอบอุ่น อาชญากรรมส่วนมาก มาจากครอบครัวแบบนี้ และยังเสริมว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัว บิดามารดาที่มีบุตรมากเกินไป จะเอาใจใส่ดูแลไม่ทั่วถึง บุตรได้รับความรักไม่เท่ากัน เกิดความน้อยใจและกลายเป็นปมด้อย เจ้าคิดเจ้าแค้น บิดามารดาที่มีบุตรคนเดียว บุตรจะรู้สึกเหงา เพราะ ไม่มีเพื่อน ทำให้ต้อง ออกไปหาเพื่อนนอกบ้าน

ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่สำคัญที่สุดแห่งแรกที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูสมาชิก ในครอบครัวเพื่อกำหนดพฤติกรรม ความเข้าใจ วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ค่านิยม ทักษะคติ ตลอดจนอุปนิสัยต่าง ๆ แก่สมาชิกในครอบครัว อันเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ในอนาคต ฉะนั้นในการศึกษาครอบครัว จะมีตัวแปรที่สำคัญเกี่ยวข้องสามารถสรุปดังนี้

1.1 สถานภาพสมรสของบิดามารดา

ฮอฟแมน (Hofman, 1974 : 400-406) กล่าวว่าไว้ว่า วัยรุ่นที่ครอบครัวขาด ความอบอุ่น หรือพ่อแม่มีความเข้มงวดเกินไป หรือครอบครัวที่ขาดพ่อหรือแม่ จะทำให้แสดง พฤติกรรมหลายประการที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น ก้าวร้าว เกรง ตัดยาเสพติด หรือถูกเพื่อนชักจูง ไปในทางที่เสื่อมเสีย การตัดสินใจหรือการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เป็นไปตามอิทธิพลของเพื่อน มากกว่าครอบครัว สอดคล้องกับ ปรีชา คัมภีร์ปภรณ์ (2542 : 61) การที่นักเรียนวัยรุ่น คุยตามลำพังและอยู่กับครอบครัวที่พ่อแม่พร้อมกันนั้น จะทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกต่างกัน

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวจะเป็นไปในลักษณะที่อบอุ่นมั่นคงเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ซึ่งรวมไปถึงสถานภาพสมรสของบิดามารดา ตลอดจนการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในครอบครัว แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน ครอบครัวที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกัน และครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว สภาพของครอบครัวในลักษณะเหล่านี้ก่อให้เกิดสภาพปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ทำให้ขาดความสุขในครอบครัว ปัญหาบุคลิกภาพ สุขภาพจิตและปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน ของคนในครอบครัว โดยเฉพาะเด็กยิ่งถ้าคบเพื่อนไม่ดี เด็กอาจร่วมในกิจกรรมที่ทำลายตนเองได้มาก

1.2 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู เด็กจะมีความประพฤติในทางที่ดีและถูกต้องหรือไม่ การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ได้มีนักวิชาการสรุปการอบรมเลี้ยงดูไว้ดังนี้

1.2.1 การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบอัตตารูปไทย (Authoritative) บางทีเรียกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองคอยควบคุมออกคำสั่งให้บุตรปฏิบัติตาม ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ หรือถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำตามต้องการ

1.2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยการใช้เหตุผลให้บุตรมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการะกิจต่าง ๆ ของครอบครัว สามารถที่จะแสดงความสามารถของตนในหนทางที่ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและเหตุผล ทำให้เด็กมีความคิดริเริ่ม มีความรับผิดชอบ และเชื่อมั่นในตนเอง มีลักษณะเป็นที่พึ่งแห่งตนได้

1.2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Laissez-faire) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือทอดทิ้งบุตร หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่สนใจอบรมเลี้ยงดูบุตร ปล่อยให้เด็กทำตามใจ ไม่มีการแนะนำแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม ทำให้เด็กเป็นคนก้าวร้าว ซอบทะเลาะเบาะแว้ง ไม่เชื่อฟังใคร มีอารมณ์ไม่มั่นคงเด็กมักแสดงอาการเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นอยู่เสมอเพราะเด็กขาดความรัก ความอบอุ่นและความสนใจจากพ่อแม่ และการอบรมเลี้ยงดูแบบทนุถนอมมากเกินไป เป็นลักษณะการปกป้อง ดูแลบุตรคล้ายกับว่าบุตรนั้นเป็นเด็กอยู่ตลอดเวลา จะคอยให้ความช่วยเหลือหรือนำพาหรือทำให้เองจนเด็ก ไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ เด็กจะมีลักษณะเอาแต่ใจตัว ขัดใจไม่ได้ ไม่มีความคิดริเริ่มคอยพึ่งผู้อื่นอยู่เสมอ แม้ปัญหาหรือทำอะไรด้วยตนเองไม่ได้

การเคี่ยวเข็ญในเด็กทำในสิ่งต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา จะทำให้เกิดอารมณ์กระวนกระวาย ตื่นเต้นอยู่เสมอขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนการปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ตามใจ โดยไม่สนใจว่าจะสมควรหรือไม่จะทำให้เด็กขาดเหตุผลที่คิดทางจิตใจไม่แน่ใจว่าทำถูกหรือผิด ในที่สุดเด็กจะมีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย ส่วนการดูแลเอาใจใส่เด็กจนเกินไปจะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ปิตามารดายอมมีวิถีปฏิบัติต่อบุตรแตกต่างกันขึ้นอยู่กับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการอบรมเลี้ยงดู อารีย์ ลัตยกุล (2531 : 14) ได้จำแนกวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรออกเป็น 3 ประเภท กล่าวคือ

2.2.1 การเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวที่ยากจน มักเป็นแบบปล่อยปละละเลย เพราะทั้งบิดาและมารดาต้องหาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่ต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากนัก

2.2.2 การเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวชนชั้นกลาง ครอบครัวประเภทนี้ยอมมีโอกาที่จะเอาใจใส่อบรมสั่งสอนบุตรได้ดีกว่าครอบครัวที่ยากจน

2.2.3 การอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวชนชั้นสูง มักให้ความเอาใจใส่แก่เด็กอย่างดีเพราะจะเน้นเด็กในครอบครัวของชนชั้นสูง จึงถึงพร้อมซึ่งสรรพสิ่งต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษา และการอบรมสั่งสอนและโอกาสในการศึกษาเล่าเรียน

จิราพร เซาว์ประยูร (2530 : 32) กล่าวเกี่ยวกับฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวไว้ว่า เนื่องจากในปัจจุบัน ความจำเป็นทางเศรษฐกิจของครอบครัว มิสามารถต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ทำให้ไม่มีโอกาสพบปะพูดคุยและอบรมสั่งสอนลูก เด็กจะรู้สึกว่าขาดความอบอุ่นทางใจ จึงต้องแสวงหาความอบอุ่นทางใจนอกบ้าน การที่บิดามารดาและบุตรมีเวลาพบกันน้อยนี้ วัยรุ่นจะมีปัญหาและประพฤติดีได้ง่าย เพราะกว่าพ่อแม่จะรู้ว่าบุตรของตนมีปัญหา ก็ยากที่จะแก้ไขเสียแล้ว

นันทยา คงประพันธ์ (2543 : 83) กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นมีสาเหตุของการเที่ยวสถานบริการที่มาจากสาเหตุด้านครอบครัวอยู่ในระดับน้อย โดยสาเหตุของการเที่ยวสถานบริการหลักมาจากด้านตัวบุคคล และสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวก็เป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการในลักษณะที่ไม่แตกต่างกันมาก

อลิสสา ชูชาติ และคณะ (2538 : 30) ลักษณะทางครอบครัวที่แตกต่างกันของกลุ่มวัยรุ่นที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการ โดยฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวหรือปัญหาทางเศรษฐกิจ จะมีผลสืบเนื่องมาจากการที่บิดามารดาไม่มีเวลาให้กับวัยรุ่น

3. ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม

3.1 กลุ่มเพื่อนของวัยรุ่น

การคบเพื่อนและการเข้ากลุ่มเพื่อนเป็นพัฒนาการทางสังคมตามธรรมชาติของบุคคลวัยรุ่น เพราะนอกจากจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจแล้ว ยังเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้แสดงความสามารถเฉพาะตัวและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้เพื่อนยอมรับ จะช่วยให้วัยรุ่นเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นและช่วยให้วัยรุ่นมีมโนภาพแก่ตนเองที่ดีอีกด้วย สำหรับการที่เพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นนั้น แคนเดล (Kandel. 1974 : 107-135) อธิบายว่าอาจเป็นไปได้ว่าวัยรุ่นมีเวลาส่วนมากอยู่ที่โรงเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน จึงมีโอกาสที่จะร่วมกันคิดสร้าง

วัฒนธรรมย่อยในกลุ่มของตนเองขึ้น สอดคล้องกับ สุพัตรา สุภาพ (2540 : 71) กล่าวว่า วัยรุ่นที่มี การปฏิบัติตนในการเข้าสังคมกับเพื่อนไม่ดี และไม่เป็นที่นิยมยกย่องของเพื่อนฝูงมักจะสร้างทัศนคติต่อตนเองในแง่ไม่ดีขึ้นมา โดยเฉพาะจะมีความรู้สึกแค้นเคือง บางครั้งก็หวาดหวั่นใจ วัยรุ่นจะพยายามที่จะยอมรับและคล้อยตามความคิดเห็น ทาบทกระทำทุกอย่างของเพื่อน ผู้เป็นที่รักใคร่และนิยมยกย่องของกลุ่ม ทั้งๆ ที่บางครั้งอาจรู้สึกไม่เต็มใจก็ตามและยังพยายามแสดงตัวโอ้อวดเพื่อให้เพื่อนประทับใจในความสามารถของตน

จิราพร เขาวนัประยูร (2530 : 35) กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นจะชอบคบเพื่อนเป็นกลุ่มใหญ่ และใช้เวลาส่วนมากอยู่กับเพื่อน ทำให้เวลาอยู่ที่บ้านหรือใกล้ติดกับบิดามารดาน้อยลง ระยะเวลาที่เด็กอยู่กับเพื่อนเด็กจะเลียนแบบสิ่งต่างๆ จากเพื่อนในเรื่องที่ตนพอใจ เช่น การแต่งกาย คำพูด ความประพฤติโดยไม่คำนึงว่าจะถูกหรือผิด สอดคล้องกับ อลิสรดา ชูชาติ และคณะ (2538 : 57) กล่าวว่า โดยธรรมชาติของวัยรุ่นแล้ว เพื่อนเป็นผู้มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ค่านิยมของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก และวัยรุ่นก็พยายามสร้างกลุ่มและวัฒนธรรมกลุ่มของตนเองที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ดังนั้น การคบเพื่อนดีถือเป็นโชคดีของบุคคลนั้น แต่ถ้าว คบเพื่อนแล้วมีการชักจูงไปในทางที่ เบี่ยงเบน ซึ่งวัยรุ่นเองก็มีลักษณะทางธรรมชาติที่พร้อมจะเอนเอียงอยู่แล้วคือ อยากรู้ อยากรอง ชอบเสี่ยง ชอบสนุก เกี่ยวเนื่องกับ นันทภา คงประพันธ์ (2543 : 22) กล่าวว่า วัยรุ่นที่เข้าร่วมกลุ่ม หรือเป็นสมาชิกของกลุ่ม ถ้าถูกชักชวนให้ไปเที่ยว ให้ไปรู้จักสถานบริการ ซึ่งเป็นช่วงที่มีการถ่ายทอดทัศนคติ ค่านิยมของกลุ่มกันเป็นกระบวนการทางสังคมของกลุ่มที่พบในหมู่วัยรุ่น เพื่อให้สืบทอดลักษณะกลุ่มต่อไปเป็นทอดๆ ดังนั้นโอกาส ที่วัยรุ่นจะได้รับอิทธิพลของกลุ่มจึงมีค่อนข้างสูง เพราะนักวัยรุ่นมีการปฏิบัติมีค่านิยม และทัศนคติที่ต่างออกไปอาจถูกปฏิเสธจากกลุ่มอย่างแน่นนอนวัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

สรุปได้ว่า วัยรุ่นจะกระทำพฤติกรรมตามอย่างกลุ่มเพื่อน เมื่อเพื่อนชักชวนหรือ โหม้มน้าว มักจะไม่ปฏิเสธ เนื่องจากวัยรุ่นไม่ชอบที่จะทำตัวแตกต่างจากกลุ่ม ถ้าเพื่อนไปเที่ยว สถานบริการก็มักจะร่วมไปด้วย เมื่อเที่ยวครั้งแรกก็เกิดความชอบ สนุกและเที่ยวต่อมาเรื่อยๆ เพราะยังรวมกลุ่มอยู่กับเพื่อนที่ชอบเที่ยว การดำเนินชีวิตของวัยรุ่นจึงเป็นไปตามครรลองที่สังคมกลุ่มตนเป็นผู้จัดระเบียบแบบแผนตามสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เหตุนี้ทำให้ การดำเนินชีวิตของวัยรุ่นจึงมักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเพื่อน

3.2 ปัจจัยการประชาสัมพันธ์

นันทภา คงประพันธ์ (2543 : 23) กล่าวว่า สื่อมวลชนในปัจจุบันมีความสำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะทางจิตใจ ค่านิยมและวัฒนธรรมต่างๆ ของสังคม ความเจริญทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้การติดต่อสื่อสารข้อมูลรวดเร็ว วิธีชีวิตของวัยรุ่นยุคใหม่ ต้องการข่าวสารข้อมูลเพื่อเป็นเครื่องมือนในการตัดสินใจในการกระทำต่างๆ วัยรุ่นตื่นตัวและ ต้องการ ข่าวสารที่ทันสมัยเป็นอันมาก สอดคล้องกับ ภูวดิ เจริญประสิทธิ์ (2535 : 123) กล่าวว่า ไร่ว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะรับข่าวสารต่างๆ ทุกรูปแบบ โทรทัศน์

วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในสภาพสังคมปัจจุบัน ทำให้อิทธิพลของสื่อมวลชนจะกลอบคลุมและเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิต วิทยุได้รับความเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างรวดเร็ว บางรายการมีเนื้อหาสาระที่ไม่เหมาะสมกับวิทยุ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ทางธุรกิจด้านบันเทิงที่มอมเมาวิทยุมากเกี่ยวกับเรื่องนี้ อลิสลา ซูชาติ และคณะ (2533 : 13) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลโดยเฉพาะวิทยุได้ ภายใต้เงื่อนไขสถานการณ์ที่เหมาะสม โดยสื่อนั้นจะต้องได้รับการออกแบบ และวางแผนสำหรับเฉพาะกลุ่มบุคคลนั้น ดังนี้

1. สื่อนั้นต้องมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่วิทยุมีความชอบ มีความเข้าใจและให้ความนับถือ
2. ใช้สื่อที่กลุ่มวิทยุคุ้นเคย
3. การนำเสนอข้อมูลจะต้องเหมาะสมมีความสอดคล้องกับวิทยุ
4. มีการบอกกล่าวกับวิทยุว่าต้องทำอะไรบ้างและทำอย่างไร
5. ต้องสัมพันธ์กับบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การรณรงค์ทางสื่อมวลชนที่ได้รับการวางแผนอย่างดี ให้ความบันเทิงและข่าวสารพร้อมๆ กัน จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของวิทยุได้มาก

สรุปได้ว่าปัจจุบันประเทศไทยมีสื่อมวลชนที่สำคัญในครอบครัวไทย คือ วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นแหล่งในการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ และพบว่าปัจจุบันมีการประชาสัมพันธ์สถานบริการต่าง ๆ ผ่านสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา และมีการโฆษณาอย่างมาก ดังนั้นการประชาสัมพันธ์สถานบริการต่าง ๆ ผ่านทางสื่อมวลชน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วิทยุได้รับข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับสถานบริการ มีผลชักจูงใจให้วิทยุเหล่านี้ไปใช้บริการ

3.3 ปัจจัยด้านทัศนคติของวิทยุ

คำว่า ทัศนคติ ซึ่งในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Attitude มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า *Apus* ซึ่งมีความหมายว่า ปรับเปลี่ยน ทำให้เหมาะสม เหมาะสม เป็นคำกล่าวที่ ซาวิญนอน (Savignon, 1983 : 111) ได้กล่าวไว้ และยังมีนักจิตวิทยาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ต่าง ๆ ดังนี้

ออลพอร์ต (Allport, 1985 : 810) ได้ให้คำจำกัดความของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ สภาวะความพร้อมของจิตใจและประสาทอันเกิดจากประสบการณ์ ที่จะเป็นตัวกำหนดทิศทาง หรืออิทธิพลต่อการตอบสนองของแต่ละบุคคลต่อวัตถุและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับกิลฟอร์ด (Guilford, 1970 : 223) กล่าวถึงทัศนคติ หมายถึง อารมณ์ที่ซับซ้อนของบุคคลในการที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคลสถาบัน หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น โปสเตอร์ โรงเรียน การแต่งงาน รัฐบาล เชื้อชาติ ประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ อนาสตาซิ (Anastasi, 1990 : 543) ได้ให้ความนิยามทัศนคติว่าเป็นความโน้มเอียง ที่จะแสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น กลุ่มชน ประเพณี

หรือสถานการณ์ต่างๆ) ทัศนคติไม่สามารถมองเห็นได้โดยตรงแต่สามารถสรุปสันนิษฐานจากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลนั้นแสดงออกมาหรือท่าทาง ทั้งที่ต้องใช้ภาษาและไม่ต้องใช้ภาษา สัมพันธ์กับ เฮร์เกนฮาห์น (Hergenhahn, 1980 : 189) กล่าวถึง ทัศนคติว่า หมายถึง ความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ในอันที่จะตอบสนองต่อวัตถุหรือสถานการณ์ต่างๆ ในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ

ส่วนนักวิชาการของไทย สุชา จันทร์เอม (2541 : 242) สรุปว่าทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้สึกหรือท่าทีนี้จะนำไปในทำนองที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นก็ได้ ทัศนคติมิได้ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ พรหมพรณ อุคคสิน (2538 : 84) ได้กล่าวถึงความหมายของทัศนคติว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากมีประสบการณ์ในสิ่งนั้น และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่จะสนองต่อสิ่งเร้าั้นไปทางใดทางหนึ่ง หรือในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น แสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วยหรือชกยสิ่งนั้น สนับสนุนสิ่งนั้น ๆ อีกลักษณะหนึ่ง คือ แสดงออกในทางไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุนสิ่งนั้น ๆ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ทัศนคติ คือ สภาวะความพร้อมทางจิตใจ ความรู้สึก อารมณ์ ความชอบหรือไม่ชอบ ความพอใจหรือไม่พอใจของบุคคลและมีแนวโน้ม ที่จะตอบสนองในทางสนับสนุน หรือต่อต้านของแต่ละบุคคล ที่มีต่อบางสิ่งบางอย่างซึ่งอาจเป็นบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ต่างๆ ความคิดเห็นซึ่งถูกกระตุ้นด้วยอารมณ์ ซึ่งทำให้บุคคลพร้อมที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ประสบการณ์เดิมของบุคคลช่วยในการเกิดทัศนคติ และเป็นตัวกำหนดทัศนคติของบุคคล

ดังนั้น ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการเที่ยว คือ ความรู้สึก ความเชื่อ หรือ ความตั้งใจ พอในในการไปใช้สถานบริการของวัยรุ่นต่อพฤติกรรมการเที่ยว ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ แล้วแสดงออกมาในรูปของความชอบ พึงพอใจ หรือไม่ชอบไม่พึงพอใจ และท่าที ความเชื่อหรือความคิดเห็นนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากประสบการณ์ กล่าวโดยสรุป ทัศนคติจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่น กล่าวคือ ทัศนคติที่มีต่อสถานบริการ คือความรู้ในด้านข้อดีและข้อเสียของเที่ยวสถานบริการ ผลสะท้อนจากการเที่ยวสถานบริการ รวมไปถึงปัญหาสังคมที่สถานบริการเป็นปัจจัยหลักในการสร้างขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาศวัลย์ สวัสดิบุต (2529) พบว่าเยาวชนโดยส่วนรวมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานครมีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อการใช้สถานติสโก้เรคเพื่อนันทนาการ และยังพบว่า เยาวชนที่มีลักษณะทางด้านประชากรและเศรษฐกิจสังคม

163578

ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการใช้สถานติสโก้เซคเพื่อนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จิราพร เขาว์ประยูร (2530) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วิทยุรุ่นกับติสโก้เซค เจตคติของ กลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของกลุ่มผู้ปกครอง ต่อพฤติกรรมของวิทยุรุ่น และสถานบริการติสโก้เซค กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ มีเจตคติต่อ สถานติสโก้เซคว่าเป็นสถานที่ที่ไม่ดี แต่ดำรงคงอยู่ในสังคมไทยได้เป็นเวลานานเพราะเป็นธุรกิจที่ ให้ ผลประโยชน์สูงแก่ผู้ประกอบการ ประกอบกับมาตรการของรัฐในการควบคุมไม่เข้มงวดพอ สำหรับเจตคติในการป้องกันและแก้ปัญหาหนี้ มีความเห็นว่าบิดามารดา ผู้ปกครอง ควรจะให้การเอาใจใส่ในความประพฤติของนักเรียนนอกเหนือไปจากให้เด็กทางด้านวิชาการ ส่วน เจ้าหน้าที่ตำรวจควรจะมีปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ด้านบทบาทของรัฐควรมีมาตรการทาง กฎหมายที่เข้มงวดต่อสถานบริการติสโก้เซคและสื่อมวลชน นอกจากนี้แล้ว รัฐควรให้สวัสดิการ แก่ประชาชนในรูปแบบของสถานพักผ่อนหย่อนใจ สวนนกกีฬา สวนสาธารณะ ฯลฯ อย่าง เพียงพอ

อารีย์ สัตยกุล (2531) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้สถานติสโก้เซคและปัจจัย บางประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สถานติสโก้เซคของนักเรียนอาชีวศึกษาใน กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่ไปเที่ยวสถานติสโก้เซคมีอายุเฉลี่ย 15.6 ปี มีจำนวนเฉลี่ย เดือนละครั้ง กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการเดินร่า สาเหตุที่ไปเที่ยวเนื่องจากต้องการหา ประสบการณ์ โดยไปเที่ยวกับบุคคลที่ชวนไปติสโก้เซคครั้งแรกคือเพื่อน โดยผู้ปกครองไม่ทราบ ว่านักเรียนไปเที่ยว จุดประสงค์เพื่อไปเที่ยวพักผ่อน และแสวงหาความสบายใจ และ พฤติกรรมการใช้สถานติสโก้เซคของนักเรียนชายและหญิงแตกต่างกัน และพบว่าปัจจัยทางตัวน ครอบครั้ว กลุ่มเพื่อน และทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สถานบริการติสโก้เซค

อลิสลา ชูชาติและคณะ (2538) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ทัศนคติและค่านิยมของ วิทยุรุ่นตามสถานเริงรมย์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการศึกษาเป็นการวิจัย เชิงคุณภาพ ที่ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษา สังเกตจากสถานการณ์จริงและใช้ชีวิตรูปแบบเดียวกัน กลุ่มวิทยุรุ่นที่ศึกษาและมีการสนทนากลุ่มเป้าหมาย พบว่า วิทยุรุ่นนั้นส่วนใหญ่มีอายุประมาณ 15 - 16 ปี เป็นผู้ที่รักความสนุกโดยมักจะใช้ชีวิตฟุ้งเฟ้อ สะดวกสบาย ซาดการคิดถึงอนาคต ของตนเอง และไม่ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองต่อสังคม มีความกล้าแสดงออกต่อ ความพึงพอใจต่อเพศตรงข้ามและการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่ตนเองเพิ่งจะพบหน้าหรือรู้จักกัน ในเชคและเดินร่าด้วยเท่านั้นและยังพบอีกว่า วิทยุรุ่นจำนวนไม่น้อยที่มาจากครอบครัวที่ไม่ สมบูรณ์ ซึ่งมีมาจากครอบครัวที่มีความหย่อนและปานกลางจนถึงร่ำรวยแต่ไม่มีเวลาให้ลูก มาจากครอบครัวที่มีแต่พ่อหรือแม่ มีความขัดแย้งกับครอบครัว ไม่ชอบใจในวิธีการอบรมเลี้ยงดู ตนเอง และส่วนใหญ่ที่มาเที่ยวนี้เป็นเพราะเพื่อนร่วมโรงเรียนหรือเพื่อนร่วมห้องชักจูง ชวนมา ให้เที่ยวจนเกิดความพึงพอใจหรือติดใจเที่ยวถึงเป็นประจำ

พรรณธิดา เนื่องทวี (2539) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่าง บุตรวัยรุ่นกับบิดา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความใกล้ชิดสนิทสนม พบว่าจำนวนพี่น้องและ อายุบิดากับจำนวนพี่น้อง มีความสัมพันธ์กันกับความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างนักเรียนหญิงกับ บิดา ส่วนสถานภาพสมรสของบิดา การศึกษาของบิดา สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกัน และ อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กันกับความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดาทั้งนักเรียน ชายและนักเรียนหญิง ส่วนความไม่เข้าใจกัน พบว่า อายุบิดากับจำนวนพี่น้องมีความสัมพันธ์กับ ความไม่เข้าใจกันระหว่างนักเรียนชายกับบิดา ส่วนสถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกันมีความ สัมพันธ์กับความไม่เข้าใจกันระหว่างบิดากับนักเรียนทั้งชายและหญิง การทำกิจกรรมร่วมกัน พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับการทำกิจกรรมร่วมกันในวันธรรมดา ระหว่าง

นักเรียนหญิงกับบิดา ในขณะที่มีเพียงอายุของบิดาเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับ การทำกิจกรรม ร่วมกันในวันหยุดระหว่างนักเรียนหญิงกับบิดา ส่วนสถานภาพสมรสของบิดา สถานภาพการอยู่อาศัยร่วมกันและอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์ กับการทำกิจกรรมร่วมกันใน วันธรรมดา ระหว่างบิดากับนักเรียนชาย

นันทยา คงประพันธ์ (2543) ได้ศึกษาพฤติกรรมและสาเหตุของการเที่ยว สถานเริงรมย์ของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมและสาเหตุของการเที่ยว สถานเริงรมย์ของวัยรุ่นตามตัวแปร ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่นิยมเที่ยวผับมากที่สุด โดยระยะเวลา ระหว่าง 21.00 น. - 23.00 น. ไปเที่ยวเฉลี่ยเดือนละครั้ง ค่าใช้จ่ายในแต่ละครั้งสูง กว่า 500 บาท ใช้เวลาในการเที่ยวแต่ละครั้ง 2-4 ชั่วโมง พฤติกรรมที่ใช้มากที่สุดคือ ฟังเพลง โดยจะเที่ยวสถานบริการในวันศุกร์ - วันเสาร์ กับเพื่อนสนิทมากที่สุด โดยใช้เงินที่ได้มาจาก ผู้ปกครอง และวัยรุ่นรู้จักสถานเริงรมย์จึงยกเพื่อนมากที่สุด สาเหตุของการเที่ยวสถานเริงรมย์มา จากทางด้านครอบครัวอยู่ในระดับน้อยและสาเหตุจากตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรพบว่า เพศ เงินที่ได้รั้งต่อสัปดาห์ เจตคติต่อการเที่ยว สถานเริงรมย์ต่างกัน มีพฤติกรรมเที่ยวสถานเริงรมย์แต่ละลักษณะแตกต่างกัน ครอบครัว อาชีพของบิดามารดา ขนาดของครอบครัว บรรยากาศในครอบครัว ภูมิสำเนา มีพฤติกรรม การเที่ยวสถานเริงรมย์ไม่แตกต่างกัน

นลินี สุขภกรโกศัย (2546) ได้ศึกษาทัศนคติของวัยรุ่นชายต่อพฤติกรรมเที่ยว สถานบริการดิสโก้เทค ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เพื่อศึกษาสภาพการเที่ยวสถานบริการดิสโก้เทคของวัยรุ่นไทย ศึกษาทัศนคติของวัยรุ่นกับ การเที่ยวสถานบริการดิสโก้เทค ลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่นในการเที่ยวสถานบริการดิสโก้เทค พบว่า ทัศนคติของนักเรียนชาย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เกี่ยวกับพฤติกรรมเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยไปเที่ยวสถานบริการ แต่มีทัศนคติต่อสถานบริการ ดิสโก้ว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นสถานที่ที่สามารถผ่อนคลายความตึงเครียด และไว้เป็นที่พบปะ

สังสรรค์กับเพื่อน รวมทั้งมีความรู้สึกที่ดีต่อดิสโก้เทคและมองว่าสถานบริการดิสโก้เทคเป็นแหล่งมั่วสุมของเยาวชนวัยรุ่นก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าสถานบริการดิสโก้เทคเป็นสถานที่ที่ไม่เหมาะสมกับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และยืนยันยืนยันว่ารัฐควรเข้มงวดต่อการเปิดสถานบริการดิสโก้เทคและควรจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมให้กับเยาวชนวัยรุ่นในการทำกิจกรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจควรมีการตรวจตราอย่างสม่ำเสมอรอบๆ บริเวณดิสโก้เทคเพื่อป้องกันเยาวชนวัยรุ่นไปมั่วสุม ส้อมวลชน รวมทั้งคารา นักแสดง นักร้องควรมีบทบาทและช่วยกันรณรงค์เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนวัยรุ่น และตัวเยาวชนควรมีจิตสำนึกถึงบทบาทหน้าที่ของตน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า พฤติกรรมการแสดงออกมาของเยาวชนนั้นจะมีตัวแปรด้าน เพศ รายได้ สถานภาพของครอบครัวเป็นตัวแปรหลักที่มีผลต่อพฤติกรรมการเที่ยวและสถานภาพทางครอบครัวและสิ่งแวดล้อมภายนอก รวมถึงอิทธิพลที่ได้รับจากกลุ่มเพื่อน เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อพฤติกรรมของเยาวชน

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยหลายประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น ดังนั้นในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่นก็ควรจะสัมพันธ์กับปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขึ้นเป็นตัวแปรต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว น่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเที่ยวสถานบริการของวัยรุ่น ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเที่ยวสถานบริการ

1. ปัจจัยทางด้านตัวบุคคล
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 ระดับการศึกษา
 - 1.4 รายได้ที่ได้รับต่อสัปดาห์
 - 1.5 แหล่งที่มาของรายได้
2. ปัจจัยทางด้านครอบครัว
 - 2.1 สถานภาพครอบครัว
 - 2.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว
 - 2.3 อาชีพของบิดามารดา
 - 2.4 การศึกษาของบิดามารดา
 - 2.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว
 - 2.6 การอบรมเลี้ยงดู
3. ปัจจัยทางด้านทัศนคติต่อการเที่ยวสถานบริการ
 - 3.1 ทัศนคติต่อสถานบริการ
 - 3.2 ทัศนคติต่อผู้ไปเที่ยวสถานบริการ
 - 3.3 ทัศนคติต่อผลกระทบต่อกันที่ไปเที่ยวสถานบริการ
 - 3.4 ทัศนคติต่อผลกระทบต่อสังคม
4. ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม
 - 4.1 ลักษณะการอยู่อาศัย
 - 4.2 เขตที่อยู่อาศัย
 - 4.3 ลักษณะของกลุ่มเพื่อน
 - 4.4 การได้รับข่าวสาร

พฤติกรรมกาเที่ยวสถานบริการ

1. ลักษณะสถานบริการที่ไปเที่ยว
2. วัน的去เที่ยว
3. ช่วงเวลาที่ไปเที่ยว
4. เวลาที่ใช้ในการเที่ยว
5. ความถี่ในการเที่ยวต่อสัปดาห์
6. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเที่ยว
7. ผู้ที่ไปเที่ยวสถานบริการด้วย
8. พฤติกรรมเมื่อไปเที่ยวสถานบริการ
9. สิ่ง queพบเห็นในสถานบริการ